

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 8.

Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Beiarn,

Emne: Beil og Brau.

Bygdelag:

Oppskr. av: Foug. Pheen.

Gard: Thaul

(adresse): Moljord.

G.nr. 45 Br.nr. 6.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Sann hjelpefôr har der i stor utbreiing
 vert beuyttilt ris, (beil) selvaan det vaulig-
 vis er gått ut av bruk i den utbreiing
 saan i gamle dager, beuytles det enda i et
 kvipetok aau vâren for å drøive på det
 vaulige stråfôret, men da med gott til-
 skât av kraftfôr;

1. Ris (beil) har vert beuyttilt saan
 hjelpefôr, og saan ovenfor nevnt, beuytles
 det enda av enkelte i vârkviipa. De sier:
 å bruke ris, kreatûr ris, kû-ris. Navnet
 "beil" er ukjent, likeledes navnet "brau".

Navnet kûris, blev brukt uten forskjel
 enten riset blir heuset fra skog en aau
 vinteren, eller blir heuset aau vâren
 når det er kristelendige løvknapper
 på det. Den forskjel var det med ris
 saan blev heuset aau vâren, av selje
 og vier, saan var beuyt og blauesre,
 det blev av enkelte kall "Pâlu".

Navnet: kû-ris, blir beuyttilt for
 å skjeldne det fra varuelle:
 (saphim-ris, sap leug-ris, grûv-ris)

- Av beslag heugtes mest ris av: "björk".
Også fänten heugtes om våren ris av: rog, ris og selje.
2. De sier: de skal i ris skog en.
Noen seres kill skede til transport av ris,
heugtes ikke. Beugter de ris i store meng-
der, kjører de det hjem. Eller dras det hjem
på kjelker eller beres hjem i et bælg på ryggen.
  3. Det vanlige er, de tar ris skiveden hjem i hele
traer, og higger av kvistene på tømst, og higger de
nye kvistene fra til kår-ris. De tykke leggene
av kvist, hugges opp ^{til} hvenved. Riset som blev
hentet om våren, når det var begynt å komme
saft i traerne, ansæes for best til for.
  4. Enkelte brukte lærkuir å huggel de nye
kvistene av til kår-ris, men i allmindelig het blev
de nye kvistene huggel fra med åks på
hugges takke i vedskjulet, samtidig som de
tykke kvist leggene blev huggel til hvenved. En
lærkuir blev laget av en gammel gjä og salt brøst på.
  5. Ris blev først og fremst gitt til kjørene, som også
varnet sier. De fik riset uten tilhøring av
annet får, da helst til middag.
  6. Riset blev huggel i vedskjulet og latt pent
i la. Når det blev brukt, blev det båret inni
kjøset og latt i båsene til kjør og tvinger. I gam-
mel tid, når det var mill i veiret om vin-
terene, la de risbjørkene med på tømst og slapp
ut kjør og tvinger og lot dem seite av
riset, for å spare sig bryet med huggingen.
  7. Skikken, å gå i ris skog en lørdag,
for å hente hjem kår-ris, er utkjent her.